

Çocuk ve Ergenlere Uygulanan Testler

Çocukların zihinsel ve bedensel gelişimleri kimi zaman yaşıtlarına göre farklılıklar gösterir. Bu farklılıklara ulaşmak, çocukların zihinsel, duygusal, sosyal, dil ve psikomotor gelişimlerini değerlendirmek, kişiliklerini, becerilerini, davranışlarını standart koşullar altında gözlemleyip tanımlamak amacıyla psikologlar çeşitli testler uygular. Bu testler sonucu elde edilen puanlar ve değerlendirmeler ile çocukların zekâ düzeyleri, gelişim özellikleri becerileri ve yetenekleri belirlenir.

Ankara Gelişim Tarama Envanteri:

Ankara Gelişim Tarama Envanteri 0-6 yaş aralığındaki çocukların zihinsel gelişimlerinin yaşına göre ne düzeyde olduklarını tespit etmek amacıyla kullanılan testlerden bir tanesidir. Toplam 154 maddeden ve 4 alt testten oluşur.

Dil Bilişsel,
Sosyal Beceri-Özbakım,
İnce Motor
Kaba Motor

Çocuğun gelişimi hakkında doğru bilgilere ulaşmayı sağlayan kapsamlı bir testtir.

Denver II Gelişimsel Tarama Envanteri :

Küçük çocuklarda var olan gelişimsel sorunları tespit etmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Çocuğun yaşına uygun birtakım becerilerini değerlendirmek, gelişimsel olarak şüpheli durumları objektif olarak ölçmek ve risk altındaki çocukları izleyebilmek için 116 madde ve 4 alt bölümden oluşan bir ölçektir.

0-6 yaş arasındaki çocuklara uygulanan bir testtir. Anne, baba ve çocukla birlikte uygulama yapılmaktadır.

Anne, babadan çocukla ilgili bazı bilgiler alınır ve uygulamaya geçilir. Test formunda yer alan maddelerden anneye yöneltilmesi gereken sorular anneye yöneltilir ve çocuğun yapması beklenen maddeler ise çocuğa yöneltilir. Testin verilisinde standart yönergeye uyulması gerekmektedir.

DENVER II sağlıklı görünümdeki çocuklarda olası gelişimsel sorunları saptamak amacı ile kullanılır.

Üç temel alanda değerlendirilir:

- a) Sağlıklı gözükken çocukları olası sorunları yönünden taraması,
- b) Gelişimsel gerilik olduğundan kuşku edilen işlevleri nesnel şekilde saptama olanağı vermesi,
- c) Riskli bebekleri (örneğin doğum öncesi sorunlar, düşük doğum ağırlıklı ya da erken doğmuş, çoğul gebelikler, ailede gelişimsel sorunu olanlar, yardımcı üreme teknikleri ile doğan bebekler v.b.) izlemede kullanılabilmesi.

Denver II Testi sahada şu üç alanda kullanılmaktadır:

1- Klinik değerlendirme:

Herhangi bir belirti göstermeyen sağlıklı çocuklarda ya da bazı belirtilerinden kuşku edilen 0-6 yaş grubu çocuklarda tarama testi olarak kullanılmalıdır. Testin belirli aralıklarla (örneğin yılda bir) uygulanması gereklidir. Ayrıca anne-babaya çocuk gelişimi konusunda bilgi ve öneri verebilmek için uygun bir ortam oluşturur.

2- Özel Eğitim:

Gelişimsel sorunu konusunda tanı almış ve özel eğitime başlatılan çocukların ilk değerlendirmeleri ve aralıklı olarak tekrarlanarak eğitim programının olumlu ya da olumsuz etkilerinin izlenmesine yardımcı olur.

3- Okul Öncesi Kurumları:

Okul öncesi eğitim kurumuna başlayan çocuğun beceri düzeyinin ve gelişiminin belirlenmesi ve olası bir sorunda doktora/hastaneye yönlendirme amaçlı kullanılabilir. Aileye bilgi vermek ve çocuğun eğitim programını oluşturmada yararlı olur.

Peabody Resim Kelime Testi :

Çocuğun dil gelişimini ölçmek amacıyla uygulanan bir testtir. Her kartta sekiz resmin bulunduğu 50 karttan oluşmaktadır. Maddelere verilecek cevaplarda süre sınırı yoktur.

2,5-18 yaş arasındaki bireylere uygulanmaktadır. Çocuktan kartın her iki yüzündeki dört resimden istenen resmi göstermesi istenir.

Gesell Gelişim Figürleri Testi :

Görsel algı gelişimini ölçen performans testidir. 9 geometrik şekil bulunur. 1-7 yaş arası çocuklara uygulanır. Kolaydan zora doğru sıralanmış 9 şekilden ibarettir. Her yaşın seviyesine göre düzenlenmiştir. Test uygulanırken zaman sınırlaması yapılmamaktadır. Çocuğun silgi kullanmasına izin verilmemektedir. Başarabildiği item çocuğun zihin yaşını verir. Bu test sonucuna dayanarak çocukta ortalama zekâ bölümü hesaplanır.

Metropolitan Okul Olgunluğu Testi (4-6yaş) :

Çocukların okula, okulun gerektirdiği kurallara ve öğrenmeye hazır olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan bir testtir. Okula hazırlanırken olması gereken fizyolojik, çevresel ve zihinsel faktörleri değerlendirmekte kullanılır.

Metropolitan Okul Olgunluğu Testi; Kelime Anlama, Cümleler, Genel Bilgi, Eşleştirme, Sayılar, Kopya Etme gibi 6 alt test ve toplam 100 maddeden oluşur.

Testin sonucunda, çocuğunuzun okul için gereken olgunluğa ne ölçüde hazır olduğu ve düzeyiyle ilgili sağlıklı veriler elde edilir.

Metropolitan Okul Olgunluğu Testi okula gidecek çocukların psikolojik olarak okula hazır olup olmadıklarını ölçer.

Metropolitan okul olgunluğu testi, okula yeni başlayan birinci sınıf çocuklarının yönergeleri anlamaya hazırlıklı olmalarını sağlayacak olan özellikleri ve başarılarını ölçmek üzere hazırlanmıştır. Her alt test uzman kişi tarafından sözlü olarak verilen yönergeye göre çocuğun işaretleyeceği ve kopya edeceği resimlerden meydana gelmiştir (Oktay 1983). Bu testin hem grup hem de bireysel olarak uygulaması mümkündür. Beş-altı yaş arası çocuklara uygulanan bu testin süresi yaklaşık 24 dakikadır. Test soru formu ve kayıt formundan oluşmaktadır. Uygulayıcının verdiği yönergeler doğrultusunda çocuğun testi yanıtlaması istenir (Wifred 1993). Çocukları anaokulun sonunda veya birinci sınıfın başlangıcında değerlendirmek için hazırlanan ve on altı sayfadan oluşan bu test, altı ayrı alt testten oluşmaktadır.

Bender Gestalt Görsel Motor Algılama Testi :

Çocuklarda görsel motor işlevini görmek için gelişimsel bir test olarak kullanılarak hem yetişkin, hem de çocuklarda geriliği, regresyonu, fonksiyon kaybını ve organik beyin hasarlarını saptamaya ve özellikle regresyon vakalarında da kişilik sapmalarını bulmaya ışık tutan bir testtir. (zekâ geriliği, afazi, çeşitli organik beyin hasarları, psikozlar, gerçek olmayan hastalanmalar gibi). 5 yıl 6 ay ile 10 yıl 11 ay arasındaki çocuklara uygulanabilir.

Benton Görsel Bellek Testi :

Görsel – mekansal belleğin ölçülmek istendiği durumlarda kullanılan bir testtir. Benton Görsel Bellek Testi, şekil belleğini anlık ve gecikmeli olarak değerlendirebilmekte; bunun da ötesinde, görsel belleği, görsel algılama ve motor

yeteneklerden ayırt edebilmektedir. Test ülkemizde, farklı gelişim özelliklerinden gelen sağlıklı bireyleri ve çeşitli klinik örneklemi içeren araştırmalarda kullanılmıştır. 8 yaş ve üzeri bireylere uygulanabilir. Uygulama süresi 5 dakikadır.

C.A.T Tematik Algı Testi:

C.A.T. testi hayvanlarla ilgili olarak düzenlenmiş 10 değişik resmi içerir. Bu test her iki cins için ve 3-10 yaşlar arasında kullanılır. Test çocuklarla dostça bir ilişki kurulduktan sonra "yönetim" bölümünde açıklandığı şekilde verilir. Cevaplar harfi harfine yazılır. Ve sonra "yordama" (interpretation) bölümünde anlatıldığı şekilde analiz edilir.

Frostig Görsel Algılama Testi :

Görsel algı, görsel uyarıları tanıma, ayırt etme ve daha önceki deneyimlerle ilişkili olarak yorumlama yeteneğine denir.

Görsel algılamadaki yetenekleri sayesinde çocuklar okumayı, yazmayı, aritmetik yapmayı ve okuldaki başarıları için gerekli olan tüm diğer becerileri öğrenmektedirler.

Görsel algılama problemleri, belirleme, ayırma, hatırlama, görsel duyuyu yorumlama eksikliğinden kaynaklanır.

Küçük çocuklarda bu durum geometrik şekilleri yapamama, şekil-zemin karıştırma, nesnelere değiştirme ve yönlendirmedeki eksiklerle ortaya çıkar.

Çocuk büyüdükçe bu problemler harf ve kelimeleri okumada kendini gösterir.

Görsel Algılama Beş Alanda İncelenmiştir:

El-Göz Koordinasyonu
Şekil-Zemin Ayırımı
Algılama Sabitliği

Mekanla Konumun Algılanması
Mekan İlişkilerinin Algılanması

GoodEnough – Harris Bir İnsan Çiz Testi :

Zekayı ölçen bir performans testidir. 7,8 ve 9 yaş çocuklarına uygulanır.

Kapsamı: Zekayı ölçmek amacıyla geliştirilen testin iki alt testi vardır.

“Bu kağıda bir insan resmi çizmeni istiyorum. Çizebildiğin kadar güzel olsun, her şeyini çiz.” şeklindedir.

Cattel Zeka Testi :

R.B. Cattell tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Bağlan Toğrol tarafından yapılmıştır. Kültürden bağımsız olan Cattell zeka testi tüm toplumlara uygulanabilir. 2A, 2B ve 3A olmak üzere üç formu vardır. Yaş gruplarına göre bu formlar ayrılır. 4-7 yaş, 7-14 yaş ve 14 yaş üstü bireylere uygulanabilir.

Porteus Labirentleri Testi :

Genel yeteneği belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Sözel açıklamaya dayalı bir test değildir. 12 labirentten oluşmaktadır. Sınırlandırılmış bir süre uygulaması yoktur.

7,6-14 yaş arasındaki bireylere uygulanmaktadır..

Çocuğun labirentlerdeki çıkış yolunu bulması esasına dayanmaktadır.

Wisc-r Zeka Testi:

Çocuğun zihinsel performanslarını belirlemek amacıyla uygulanan bireysel zeka testidir. Test, sözel ve performans olmak üzere iki bölümden, her bölüm de bir yedek, 5 ana test olmak üzere altı alt testten oluşmaktadır. Herhangi bir alt testin bozulması durumunda bozulan alt testin bulunduğu bölüme

ait yedek test uygulanır. Test sonucunda bireye ait sözel, performans ve genel olmak üzere üç zeka bölümü elde edilir. Bazı alt testleri süreye dayalıdır.

6-16 yaş grubuna yönelik bir testtir. Her alt testin sorularını yönergeye uygun bir şekilde çocuğa yöneltilir ve çocuktan bu soruları yanıtlaması istenir, bireysel olarak yaklaşık 60-70 dakikada uygulanır.

A) Sözel

1- Genel Bilgi; Çocuğun doğal çevre, okul çevresi ve kültürel ortamından ne kadar bilgi aldığıyla ilgili ve bilgi düzeyini gösteren bir alt testtir.

2- Benzerlikler; Çocuğun iki şey arasında benzerlik kurarken soyutlama ve genelleme yapıp yapamadığını, ayrıca bunu doğru ifade edip edemediğini gösteren bir alt testtir.

3- Aritmetik; Dikkati bir probleme yönlendirebilme ve öğrenme yeteneğini gösteren, zaman sınırlaması olan bir alt testtir.

4- Sözcük Dağarcığı; Çocuğun bildiği sözcük sayısını ve ifade becerisini gösteren bir alt testtir.

5- Yargılama; Muhakeme, akıl yürütme, duygusal ve mantıksal olgunluk düzeyini gösteren bir alt testtir.

6- Sayı Dizisi; Çocuğun işitsel uyaranları anımsama gücünü gösteren bir alt testtir.

B) Performans

1-Resim Tamamlama; Dikkati görsel uyaranlara yoğunlaştırabilmeyle ilgili bir alt testtir. Çocuktan resimde eksik olan detayları ayırt etmesi istenir.

2-Resim Düzenleme;Olaylar dizisini algılama, neden- sonuç ilişkisi kurabilme, muhakeme gücüyle ilgili bir alt testtir.

3-Küplerle Desen; Görsel – hareketsel – mekansal koordinasyonla, parçalar arası ilişkide bütüne giderken ön

tahmin yeteneğiyle ilgili bir alt testtir.

4-Parça Birleştirme; Görsel- hareketsel koordinasyonla, parça -bütün ilişkisini kavramayla ilgilidir.

5-şifre; çalışma hızı, görsel hareketsel koordinasyon, sıraya koyma, psikomotor hız, görsel uyaranları anımsama ve konsantrasyon yeteneği ile ilgili bir alt testtir.

6-Labirentler; El-göz koordinasyonu, figür- zemin algısıyla ilgili bir alt testtir. Sayılar ve labirentler alt testleri yardımcı ek testlerdir.

Rorschach Testi:

Rorschach Testi, ocuk (+4), ergen ve yetişkinlere uygulanabilen, hem kişiliğin analiz edildiği hem de ruhsal hastalıkları saptamaya yarayan, bireyin yaşadığı ruhsal sıkıntılıların altında yatan dinamiklere ulaşmayı hedefleyen projektif bir kişilik testidir.

Rorschach Testi 10 adet, mürekkep lekelerinden oluşmuş kart içermektedir. Bu 10 kart, HermannRorschach'nın yüzlerce kart içerisinden son olarak tayin ettiği 10 karttır. Bu seçimlerdeki temel hedefi ise kartların hem çok somut hem de tam olarak ne olduklarını göstermemesidir. Her kart kendi içerisinde şekil, renk, hareket ve gölge içermektedir. Her kartın ortak özelliği simetrik ve bir eksen etrafında oluşmasıdır. Her kartta ne gördüğünü anlatması istenir.

Louisa Duss Psikanalitik Hikyeler Testi:

Projektifkişilik testidir. 4 – 12 yaş arası çocuklara bireysel olarak uygulanan, zaman kısıtlaması olmayan, ruhsal dinamiklere ışık tutabilen bir testtir. Yarı yapılandırılmış, ocuk tarafından tamamlanması istenen 10 tane hikyeden oluşmaktadır. Test sonucunda çocuğun komplekslerine ve bilinçaltı işleyişi ortaya çıkarmaya yönelik bilgi edinilir.

Draw A Person – Bir İnsan iz – Testi:

Çocuğun kendisini, ailesini ve çevresini nasıl algıladığını anlamayı amaçlayıp, yorumlandığında çocuğun duygusal sorunları hakkında bilgi edinilmesini ve kişiyi tanımayı amaçlayan terapi sürecine yardımcı olan kişilik testidir.

Beier Cümle Tamamlama Testi:

Tamamlanmamış cümlelerden oluşan projektif bir testtir. Bu test, Form A; 8-18 yaşları arası, Form B ise 13 ve yukarı yaşları içeren iki formdan oluşmaktadır. Bireyin yakın çevresinde ilgili olduğu konulara karşı duygusal tutumunu, tavır ve duygularını inceleme amacı ile danışma merkezlerinde, kliniklerde, okullarda kullanılmaktadır.